

Hledání smyslu

VĚŘIT ?

Spasitelná víra vychází z vnitřního přijetí. Nemůže existovat u nikoho jiného než u těch lidí, kteří žijí užitečný život vzájemné péče o druhé. O víře 242*

Mít víru neznamena pouze věřit, ale také chtít a dělat to, čemu člověk věří. Poslední soud 3

Člověk dosáhne osvícení, jestliže je v lásce k pravdám pro pravdy samé, a ne pro sebe a pro svět. Nebeská tajemství 9424

Víra je pravda přijatá srdcem. Objasněná Apokalypsa 813

Vyslovíme-li slovo náboženství, spouště lidí se nejspíše vybaví slovo víra. Náboženství a víra jsou pojmy v mysli lidí úzce spojené. Avšak po-pravdě řečeno, často je to dnes právě ona víra“, která mnohé od pravého náboženství odrazuje. Vírou je však možné rozumět přinejmenším dvě různé věci — a proto i náboženstvím.

Věříme-li něčemu, musíme mít v prvé řadě důvod, proč jsme dané věci uvěřili. Je-li jediným důvodem naší víry skutečnost, že nám z této víry vyplývají určité výhody (např. pocity bezpečí ze sounáležitosti ke skupině lidí či z víry ve vlastní spasení), nebude se jednat toliko víru jako spíše o osobní přesvědčení. Chceme-li něčemu věřit, budeme tomu věřit, ať už nám naše zkušenosti či rozum s logikou říkají cokoliv.

Existuje však i jiná víra, která je nerozlučně spojena s vnitřní touhou poznat pravdu. Jsme-li motivováni něčím vyšším než našimi osobními potřebami a žádostmi, pak předtím, než uvěříme, potřebujeme vědět, že to, čemu máme věřit, je skutečné, že to není pouze nějaký trik, který na nás hraje naše vlastní smysly nebo naše nerozpoznané mentální procesy. Záleží-li nám na věci opravdově, je pro nás naše víra příliš vážná věc, než abychom se spokojili se skutečností, že nám jiní lidé říkají, že něco je tak či onak.

S tím však souvisí základní otázka, se kterou se filozofové trápili odnepaměti: jak víme, že něco víme ? Problém je v tom, že rozum samotný nemůže dokázat svou vlastní platnost. Chceme-li něco dokázat, vždy musíme předmět dokazování vztáhnout k něčemu jinému jako ke standardu či prostředku srovnání. Rozum má dva takové standardy — intuitivní víru (vycitování) a zkušenost. A proto nejlepším způsobem, jak můžeme něco vědět — včetně toho, zda naše víra v Boha je skutečná — je nalezení soudržnosti mezi vírou, rozumem a zkušeností.

Náš systém víry bude proto stát na pevných základech pouze tehdy, bude-li soudržný a v souhlasu jak s naším rozumovým chápáním a poznáním, tak s naší životní zkušeností.

Víra: Ve všech oblastech zkoumání existují určité pravdy, axiomy, které jsou průkazné samy o sobě: nelze je odvodit z žádné jiné skutečnosti. Tyto skutečnosti zkrátka přijímáme jako platné — věříme jim. V náboženství je takovouto nejdůležitější pravdou, že Bůh je a že je Dobrý.

Lidé nikdy v historii nenalezli způsob, jak s konečnou platností dokázat existenci Boha. Filozofové vytvořili škálu nejrůznějších a často myšlenkově výjimečných systémů, přinášejících „důkazy“ o Boží existenci. Žádný z nich však není takový, aby nemohl být jiným systémem vyvrácen.

Poznání: Přijmeme-li základní axiom náboženství — že Bůh je a že je dobrý, všechna další specifitější učení mohou být z tohoto předpokladu logicky odvozena. Je to podobné jako v

matematice: z geometrických axiomů můžeme odvodit konkrétní matematické vzorce a poučky. Stejně tak i v náboženství můžeme ze základních předpokladů, kterým věříme intuitivně, postoupit k racionální víře zahrnující mnohé specifické myšlenky. Takto vytvořený náboženský systém je soudržný a logický: jedna skutečnost logicky navazuje na druhou a je v souladu s našimi ostatními znalostmi o světě.

Zkušenost: Náboženství však není pouze záležitostí rozumu — je to především záležitost našeho života, a tedy naší vůle. Na začátku této kapitoly jsme poznamenali, že hodnověrnost víry je odvozena od motivace, tedy od vůle člověka. Pouze máme-li upřímnou a nesobeckou snahu poznat pravdu a nechat se jí vést ve svém životě, pravda nám může být zjevována a můžeme ji tak opravdu poznat. To platí nejen o pravdách duchovních, ale i o zjevnějších skutečnostech: Jsme-li plni předsudků a skrytých zájmů, nevidíme věci tak, jak skutečně jsou.

Náboženství, které prezentují tyto stránky, je uceleným a logickým náboženským systémem, což může vidět každý, kdo má nezaujatou touhu po poznání. To je však pouhý začátek. Pouze snaha žít podle ideálů, které tyto principy představují, způsobuje hlubší změny v motivaci člověka a tak jej připravuje pro vnitřní přijetí dalších pravd. Vnitřním přijetím, které přesahuje přijetí pouze vnější, rozumové, se tyto pravdy stávají předmětem nejen víry a rozumu, ale i zkušenosti člověka. Je řízením Božské moudrosti, že takto jsou pravdy člověku zjevovány pouze postupně, až pokud je s to je nezneužít, ale naopak použít je k dobrému účelu — neboť znalost duchovních pravd v rukou špatného člověka ohrožuje nejen druhé lidi, ale zejména jeho samého.

Víra je očima lásky. Nebeská tajemství 3864

Pravda nezáří sama od sebe, protože v ní samotné není nic, co by hořelo. Avšak pravda září od dobra, protože dobro je jako plamen, který dává světlo. Nebeská tajemství 4742

Člověk, který zná všechna dobra a všechny pravdy, jaké jen člověk může znát, avšak který neodpírá zlu, nezná nic. Objasněná Apokalypsa 1180